

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

**Besluit van ...
tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 houdende de invoering van
bepalingen omtrent de uitdrukingsvaardigheid en de meerwaarde van een
andere taal dan het Nederlands**

Op de voordracht van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van xxx, nr. xxx directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Gelet op artikelen 1.3, zesde lid, 2.6 eerste lid, 5.6a, vierde en negende lid en 7.2, vijfde lid van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van xxx, nr. xxx);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van xxx van xxx, nr. xxx, directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I Wijziging van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008

A

Hoofdstuk 3, afdeling 4, komt als volgt te luiden:

Afdeling 4 Taal

Artikel 3.12 Bevordering uitdrukingsvaardigheid in het Nederlands

1. Bekostigde instellingen voor het hoger onderwijs bevorderen de uitdrukingsvaardigheid in het Nederlands van Nederlandstalige studenten door:
 - a. het bieden van ondersteuning die ziet op het op peil houden van de algemene taalvaardigheid in het Nederlands; en
 - b. het organiseren van begeleiding om tijdens de opleiding opgedane kennis en inzichten in Nederlandse communicatie tot uitdrukking te kunnen brengen.
2. De ondersteuning en begeleiding, bedoeld in het eerste lid, kan door bekostigde instellingen voor het hoger onderwijs in ieder geval worden ingericht door het aanbieden van:
 - a. Nederlandstalige schrijf- of presentatiecursussen;
 - b. taaltoetsen;

- c. talencentra; of
- d. individuele begeleiding.

Artikel 3.13 Vrijstelling instemming anderstalig onderwijs

De gevallen, bedoeld in artikel 5.6a, negende lid van de wet, zijn de volgende:

- a. de specifieke regionale of economische omstandigheden nopen tot een relatief hogere instroom van buitenlandse studenten; en
- b. een opleiding of een afstudeerrichting gezamenlijk wordt verzorgd met een buitenlandse instelling voor hoger onderwijs als bedoeld in artikel 7.3c, derde lid van de wet.

Artikel 3.14 Meerwaarde onderwijs in andere taal dan het Nederlands

Van gevallen, bedoeld in artikel 7.2, vijfde lid, van de wet, is sprake indien wordt voldaan aan ten minste twee van de volgende vijf onderdelen:

- a. het onderwijs is in het bijzonder internationaal georiënteerd;
- b. de arbeidsmarkt waartoe de opleiding de studenten opleidt is internationaal georiënteerd;
- c. het onderwijs is zodanig ingericht dat een interculturele uitwisseling tussen studenten noodzakelijk is om de met het onderwijs beoogde kennis, inzicht en vaardigheden te kunnen verwerven;
- d. het onderwijs wordt verzorgd in nauwe samenwerking met bedrijven, instanties of onderwijsinstellingen die internationaal georiënteerd en overwegend anderstalig zijn;
- e. de docenten die de benodigde expertise bezitten om het onderwijs te kunnen verzorgen zijn voornamelijk anderstalig.

B

In artikel 5.2, derde, vierde en vijfde lid, wordt 'artikel 4.8' vervangen door 'artikel 4.8 en artikel 4.8a'.

Artikel II Inwerkingtreding

1. Indien het bij koninklijke boodschap van 9 september 2019 ingediende voorstel van wet tot wijziging van onder meer de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en de Wet educatie en beroepsonderwijs in verband met het stellen van voorschriften ten behoeve van de toegankelijkheid van het hoger onderwijs en met betrekking tot taal in het hoger en middelbaar beroepsonderwijs (Wet taal en toegankelijkheid) (Kamerstukken 35 282) tot wet is of wordt verheven en artikel I, onderdelen B, E en M van die wet in werking treden, treedt artikel I onderdeel A, van dit besluit op hetzelfde tijdstip in werking.
2. Artikel I, onderdeel B, treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Nota van toelichting

I. Algemene toelichting

1. Inleiding

Met de Wet taal en toegankelijkheid is de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) onder andere aangepast op onderdelen die zien op de taal waarin het onderwijs wordt gegeven en de examens worden afgenomen. Daarnaast is de inspanningsplicht voor (bekostigde) onderwijsinstellingen om zich in het kader van hun werkzaamheden op het gebied van het onderwijs te richten op de bevordering van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands van studenten aangepast. In onderhavige wijzigingsbesluit (artikel I, onderdeel A) worden regels vastgesteld met betrekking tot deze onderdelen van de WHW. Deze regels worden toegelicht in het algemeen deel van deze toelichting. Verder wordt met het onderhavige wijzigingsbesluit een omissie hersteld (artikel I, onderdeel B). Deze wijziging wordt toegelicht in de artikelsgewijze toelichting.

2. Achtergrond en wettelijk kader

Onderhavig wijzigingsbesluit stelt regels vast die ingedeeld kunnen worden in twee onderdelen. Het ene onderdeel ziet op de plicht voor bekostigde onderwijsinstellingen om zich in het kader van hun onderwijswerkzaamheden te richten op het bevorderen van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands van Nederlandstalige studenten. Het andere onderdeel ziet op de taal waarin het onderwijs wordt verzorgd en de verplichte toets anderstalig onderwijs indien sprake is van een opleiding, of een traject, waarbij ten minste twee derde in een andere taal wordt verzorgd.

2.1 Uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands

Met de Wet taal en toegankelijkheid is in artikel 1.3, vijfde lid, van de WHW geregeld dat de reeds bestaande wettelijke plicht voor onderwijsinstellingen om zich in het kader van hun onderwijswerkzaamheden te richten op het bevorderen van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands van studenten, enkel nog ziet op bekostigde onderwijsinstellingen. Tevens is geregeld dat deze plicht van onderwijsinstellingen geldt ten aanzien van alle studenten, zowel Nederlandstalige studenten als anderstalige studenten. In artikel 1.3, zesde lid, van de WHW is geregeld dat bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over de wijze waarop de bekostigde instellingen voor hoger onderwijs de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands van *Nederlandstalige* studenten bevorderen. Daarbij kunnen per opleidingssoort, groep van studenten en opleidingsfase de regels verschillen. In de WHW is geregeld dat de regels die bij algemene maatregel van bestuur worden gesteld, onder meer betrekking kunnen hebben op:

- a. een niveau van uitdrukkingsvaardigheid dat onderdeel is van de kennis, het inzicht en de vaardigheden die de student bij afronding van de opleiding moet hebben verworven;
- b. het bieden van ondersteuning aan de student in de vorm van het organiseren van specifieke begeleiding gericht op de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands; of
- c. het door de examencommissie kunnen verlenen van vrijstellingen van regels zoals vastgesteld in de algemene maatregel van bestuur.

Met onderhavig besluit zijn de regels gesteld over de wijze waarop de bekostigde hogeronderwijsinstellingen de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands van Nederlandstalige studenten bevorderen.

Daarnaast is met de Wet taal en toegankelijkheid een nieuw kwaliteitsaspect aan de WHW toegevoegd aan de hand waarvan de kwaliteit van zowel nieuwe als bestaande opleidingen wordt beoordeeld ten behoeve van accreditatie (artikel 5.7, eerste lid, onderdeel g en artikel 5.12 onderdeel h, WHW). Dit kwaliteitsaspect betreft de wijze waarop en de mate waarin de instelling zich "in het kader van haar werkzaamheden op het gebied van onderwijs richt op de bevordering van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands van studenten". De kwaliteitsaspecten – waaronder dus ook de inspanningsplicht genoemd in artikel 1.3, vijfde lid WHW - worden nader uitgewerkt in het accreditatiekader van de Nederlands-Vlaamse accreditatieorganisatie (hierna: NVAO) (artikel 5.3, eerste lid, onderdeel c, WHW). Daarbij worden de regels die met onderhavig wijzigingsbesluit in het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 worden opgenomen, in acht genomen.

De voorschriften die met onderhavig besluit in het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 worden opgenomen en het accreditatiekader met betrekking tot het bevorderen van de uitdrukkingsvaardigheid van studenten, zijn niet van toepassing op de beoordeling van opleidingen die worden aangeboden door rechtspersonen voor hoger onderwijs (de niet-bekostigde instellingen), noch op de beoordeling van niet-bekostigde masteropleidingen (artikel 1.12b WHW) en opleidingen die in het buitenland worden verzorgd (artikel 1.19, derde lid, WHW).

2.2 Taal waarin het onderwijs wordt verzorgd

Met de Wet taal en toegankelijkheid zijn de criteria op basis waarvan een instelling kan besluiten tot anderstalig onderwijs geactualiseerd. In artikel 7.2 van de WHW blijft het uitgangspunt geregeld dat onderwijs in het Nederlands moet worden verzorgd. In afwijking van dit uitgangspunt blijft anderstalig onderwijs mogelijk indien en voor zover het een opleiding of een deel van een opleiding met betrekking tot die andere taal betreft of indien het onderwijs betreft dat in het kader van een gastcollege door een anderstalige docent gegeven wordt. Nieuw is het zogenoemde 'meerwaardecriterium', dat is neergelegd in artikel 7.2, tweede lid, onderdeel c, van de WHW.

Met het 'meerwaardecriterium' is het mogelijk om op gronden die verband houden met de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs, onderwijs in een andere taal dan het Nederlands aan te bieden. Vanuit het uitgangspunt dat het onderwijs in het Nederlands wordt verzorgd, dient de andere taal meer in het belang van de student te zijn dan het voeren van de Nederlandse taal als het gaat om de mogelijkheid van de student om zich te ontwikkelen overeenkomstig de kwaliteiten op het gebied van kennis, inzicht en de vaardigheden die in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) zijn opgenomen (de eindtermen). De situatie kan verschillen per instelling en per individuele opleiding. Per individuele opleiding die geheel of gedeeltelijk wenst over te gaan op een andere taal dient dan ook te worden bezien of aan het meerwaardecriterium wordt voldaan. Dit kan de opleiding doen op basis van het instellingsplan, bedoeld in artikel 7.2, derde lid, in samenhang bezien met artikel 2.2 van de WHW, waarin de instelling onder andere de procedure waarmee en de inhoudelijke gronden waarop wordt overgegaan tot het voeren van een andere taal dan het Nederlands aan een opleiding of een deel van een opleiding, opneemt. In artikel 7.2, vijfde lid, van de WHW is opgenomen dat bij algemene maatregel van bestuur nader wordt bepaald in welke gevallen sprake is van de specifieke aard, inrichting of kwaliteit van het onderwijs, bedoeld in artikel 7.2, tweede lid, onderdeel c (het meerwaardecriterium). Dit wordt met onderhavig wijzigingsbesluit geregeld.

2.3 Toets anderstalig onderwijs

Indien de gehele opleiding, dan wel een deel van een opleiding dat overeenkomt met ten minste twee derde deel van het totaal aantal studiepunten van de opleiding, in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd¹, of indien de andere taal wordt gevoerd aan een anderstalig traject² binnen een Nederlandstalige opleiding, dient instemming te worden gevraagd aan de Nederlands-Vlaams Accreditatieorganisatie (hierna: NVAO). Een opleiding mag niet eerder overgaan op een andere taal dan het Nederlands, dan nadat de NVAO daarmee heeft ingestemd (ook wel de 'toets anderstalig onderwijs' genoemd).³ De NVAO verleent instemming indien aan het 'meerwaardecriterium' wordt voldaan. Artikel 5.6a, vierde lid, van de WHW regelt dat de in artikel 7.2, vijfde lid, van de WHW neergelegde verplichting om bij algemene maatregel van bestuur het meerwaardecriterium uit te werken, van toepassing is. Het onderhavig wijzigingsbesluit betreft derhalve ook de uitwerking van artikel 5.6a, vierde lid. In artikel 5.6a, negende lid, van de WHW is bepaald dat, in bij algemene maatregel van bestuur te bepalen gevallen, opleidingen of groepen van opleidingen aangewezen kunnen worden waarvoor geen instemming is vereist. In onderhavig wijzigingsbesluit wordt hieraan uitvoering gegeven.

3. Hoofdpijnen van het voorstel

3.1 Uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands

Doelstelling

Met de Wet taal en toegankelijkheid heeft de wetgever ervoor gekozen om de opdracht aan hogeronderwijsinstellingen tot het bevorderen van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands, nader te concretiseren en van normen te voorzien, zodanig dat sterker geborgd kan worden dat instellingen deze opdracht realiseren. De wettelijke bepalingen over de uitdrukkingsvaardigheid zijn gewijzigd naar aanleiding van zorgen over de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands vanwege een toename van anderstalige opleidingen, voornamelijk in het wetenschappelijk onderwijs. De toegenomen internationale oriëntatie van een deel van de hoger opgeleiden leidt ertoe dat zij minder aandacht hebben voor de Nederlandse taal en context.⁴

De bestaande inspanningsplicht tot bevordering van de uitdrukkingsvaardigheid (artikel 1.3, vijfde lid, WHW) is in algemene zin niet gewijzigd en wordt, wat de achterliggende doelstellingen betreft, hier korthedshalve niet nader toegelicht.

Begripsverheldering

De voorschriften in onderhavig besluit hebben betrekking op de plicht die instellingen hebben ten aanzien van de Nederlandstalige studenten. Onder Nederlandstalige studenten verstaat de regering: studenten met een Nederlandse vooropleiding in het voortgezet onderwijs en studenten die zich, bijvoorbeeld bij inschrijving bij de opleiding, kenbaar maken als Nederlandstalig. Bij deze laatste groep kan ook gedacht worden aan

¹ Artikel 5.1, tweede lid, onderdeel a, WHW.

² Hiervan is sprake indien het gehele traject dan wel een deel van het traject dat overeenkomt met ten minste twee derde van het totaal aantal studiepunten van de opleiding wordt verzorgd in een andere taal (artikel 5.1, tweede lid, onderdeel b, in samenhang met artikel 1.1, onderdeel ee, van de WHW)

³ Dit behoudens de gevallen als bedoeld in artikel 18.93, eerste lid WHW. De opleiding die ten tijde van de inwerkingtreding van de onderdelen uit de Wet taal en toegankelijkheid die zin op de onderwijstaal reeds in een andere taal worden verzorgd moeten deze taalkeuze laten toetsen gelijktijdig met de beoordeling tot behoud van de bestaande accreditatie.

⁴ Kabinetsreactie op het interdepartementaal beleidsonderzoek Internationalisering van het (hoger) onderwijs, 6 september 2019, *Kamerstukken II 2018/19*, 31288, 782.

studenten uit Vlaanderen, Caribisch Nederland en Suriname die de Nederlandse taal beheersen.

Onder algemene taalvaardigheid verstaat de regering: het vaardig zijn in de receptie en de productie van zowel mondelinge als schriftelijke taaluitingen. Met deze opvatting van algemene taalvaardigheid wordt aangesloten bij het wettelijk vastgelegde *Referentiekader doorlopende leerlijnen taal en rekenen* dat geldt van het basisonderwijs tot het hoger onderwijs. Het gaat hier om de algemene basis die vereist is voor uitdrukkingsvaardigheid.

Onder uitdrukkingsvaardigheid verstaat de regering in de context van het hoger onderwijs: het vaardig zijn om de tijdens de opleiding opgedane kennis en inzichten (al dan niet vakspecifiek) zowel mondeling als schriftelijk tot uitdrukking te brengen. Algemene taalvaardigheid in het Nederlands vormt de basis voor uitdrukkingsvaardigheid in die taal.

Overwegingen

Met de Wet taal en toegankelijkheid is ervoor gekozen om voorschriften vast te stellen bij algemene maatregel van bestuur ter concretisering van de inspanningsplicht, bedoeld in artikel 1.3, vijfde lid, van de WHW. De regering kiest ervoor om in onderhavig besluit *niet* een specifiek niveau van uitdrukkingsvaardigheid voor te schrijven dat onderdeel is van de kennis, het inzicht en de vaardigheden die elke student bij afronding van de opleiding moet hebben verworven. De voorschriften in onderhavig besluit hebben immers enkel betrekking op Nederlandstalige studenten en niet op anderstalige studenten. Het is onwenselijk dat een onderwijsinstelling voor de ene groep studenten een ander eindniveau beoogt dan voor de andere groep studenten, terwijl zij bij dezelfde opleiding zijn ingeschreven. Het beoogde eindniveau van een opleiding is voor elke ingeschreven student gelijk.⁵ Daarenboven blijkt uit consultatie van taalexperts dat er geen vastgesteld referentieniveau is boven referentieniveau 4F dat als specifiek niveau van uitdrukkingsvaardigheid voorgeschreven zou kunnen worden. Veel studenten beschikken al over dit niveau wanneer zij aan de opleiding beginnen.

Voorts acht de regering het van belang dat van geaccrediteerde opleidingen in het hoger onderwijs periodiek wordt vastgesteld, tijdens de opleidingsvisitaties, dat de beoogde leerresultaten in overeenstemming zijn met het niveau als beschreven in het Nederlands kwalificatieraamwerk (NLQF). Daar zijn communicatievaardigheden onderdeel van. Zo is voor een bacheloropleiding bijvoorbeeld vastgelegd dat een afgestudeerde doelgericht kan communiceren op basis van in de context en beroepspraktijk geldende conventies met gelijken, collega's, specialisten, niet-specialisten, leidinggevenden en of relevante derden in de wetenschappelijke en of beroepsmatige gemeenschap, en dat hij of zij de communicatie aan het doel en de doelgroep aan weet te passen. De uitdrukkingsvaardigheid en de naleving daarvan zijn op deze wijze geborgd in het stelsel voor hoger onderwijs.

Daarom heeft de regering ervoor gekozen om voorschriften op te stellen die zich beperken tot het bieden van ondersteuning aan de student in de vorm van het organiseren van specifieke begeleiding gericht op de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands.

⁵ Dit volgt uit artikel 7.3, eerste en tweede lid van de WHW. Het onderwijs wordt door de instelling aangeboden in de vorm van opleidingen. Een opleiding is een samenhangend geheel van onderwijseenheden, gericht op de verwezenlijking van welomschreven doelstellingen op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden waarover degene die de opleiding voltooit, dient te beschikken.

De voorschriften in het nieuwe artikel 3.12 van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 worden nader uitgewerkt in het accreditatiekader. De wetgever heeft immers beoogd om de wijze waarop en de mate waarin de instelling zich het kader van haar werkzaamheden op het gebied van onderwijs richt op de bevordering van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands van studenten, als een kwaliteitsaspect vast te leggen in de voorschriften voor opleidingsaccreditatie.⁶ De NVAO wordt gevraagd aldus het accreditatiekader te wijzigen.

De regering kiest er niet voor om gebruik te maken van de in artikel 1.3, zesde lid, geboden mogelijkheid om per opleidingssoort, groep van opleidingen of opleidingsfase met dit besluit verschillende regels vast te stellen. Aangezien de beoordeling geschiedt in de context van een opleidingsvisite (in het kader van de accreditatie) ligt het echter wel voor de hand dat de commissie oordeelt naar de normen die gelden voor het betreffende vakgebied of werkveld en bovendien oog heeft voor de specifieke studenteninstroom en het ingangsniveau dat van de studenten wordt verwacht.

Voorschriften

De voorschriften in dit wijzigingsbesluit zijn gericht op het onderwijs voor Nederlandstalige studenten, in het bijzonder de Nederlandstalige studenten die bij een anderstalige opleiding zijn ingeschreven. Beoogd is dat er in voorkomende gevallen meer nadruk en aandacht voor de ontwikkeling van hun uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands zal zijn. Vanwege de genoemde inspanningsplicht die een onderwijsinstelling heeft, mogen deze studenten erop rekenen dat de instelling hen voldoende ondersteuning aanbiedt, bijvoorbeeld in de vorm van Nederlandstalige schrijf- of presentatiecursussen, taaltoetsen, talentcentra, of individuele begeleiding.

De inspanningsplicht betekent allereerst dat de instelling voorzieningen moet aanbieden die erop gericht zijn de algemene taalvaardigheid in het Nederlands van haar Nederlandstalige studenten in elk geval op peil te houden. Hiermee wordt beoogd dat de Nederlandstalige studenten bij afronding van de opleiding over een algemene taalvaardigheid in het Nederlands beschikken die zich ten minste op hetzelfde niveau bevindt als het referentieniveau dat geldt voor de vooropleiding waarmee ze in het hoger onderwijs zijn ingestroomd. Voor opleidingen in het hoger beroepsonderwijs geldt als uitgangspunt referentieniveau 3F. Voor opleidingen in het wetenschappelijk onderwijs geldt als uitgangspunt referentieniveau 4F.

Het bevorderen van de uitdrukkingsvaardigheid betekent echter meer dan het op peil houden van de algemene taalvaardigheid; algemene taalvaardigheid is de basis voor uitdrukkingsvaardigheid. De inspanningsplicht betekent dan ook tevens dat de instelling ondersteuning biedt aan de Nederlandstalige studenten in de vorm van het organiseren van begeleiding gericht op de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands. Met de begeleiding worden Nederlandstalige studenten in de gelegenheid gesteld om de vaardigheid te ontwikkelen om de tijdens de opleiding opgedane kennis en inzichten in hun Nederlandstalige communicatie tot uitdrukking te brengen.

De voorschriften uit het nieuwe artikel 3.12 van het Uitvoeringsbesluit WHW zijn van toepassing op zowel Nederlandstalige als anderstalige opleidingen. Niettemin is bij het toezicht op de naleving daarvan het uitgangspunt dat wanneer een instelling een opleiding in het Nederlands verzorgt, zij ten aanzien van de studenten van die opleiding automatisch aan de voorschriften voldoet. Het uitgangspunt dat een opleiding in het

⁶ Amendement Van der Molen en Futselaar over een accreditatiekader en eisen aan de taalontwikkeling, *Kamerstukken II* 2019/20, 35282, nr. 55.

Nederlands wordt verzorgd (art. 7.2 WHW) is immers een uitwerking van de plicht tot het bevorderen van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands.⁷ Voor de vraag welke opleidingen worden aangemerkt als Nederlandstalig, wordt aangesloten bij de definitiebepaling die in het wetsvoorstel taal en toegankelijkheid wordt gehanteerd: een Nederlandstalige opleiding is een opleiding die wordt verzorgd in het Nederlands voor de gehele opleiding dan wel een deel van de opleiding dat overeenkomt met ten minste twee derde deel van het totaal aantal studiepunten van de opleiding. Voor elke anderstalige opleiding of groep van anderstalige opleidingen dient de instelling vast te leggen, bijvoorbeeld in de onderwijs- en examenregeling, welke voorzieningen (bedoeld in artikel 3.12 van het onderhavige besluit) zij treft voor de Nederlandstalige studenten die bij de betreffende opleiding zijn ingeschreven.

De voorzieningen kunnen extra-curriculair en facultatief worden aangeboden. Ze zijn dus niet noodzakelijk onderdeel van het curriculum van een opleiding. Een verplichting om Nederlandstalig onderwijs aan te bieden bij elke opleiding zou immers een onwenselijke beperking stellen aan opleidingen die om goede redenen (en aldus met instemming van de NVAO) anderstalig zijn.

3.2 Taal waarin het onderwijs wordt verzorgd

Hierna zal ingegaan worden op de uitwerking van het meerwaardecriterium alsmede de gevallen op grond waarvan Onze Minister opleidingen vrij kan stellen van de toets anderstalig onderwijs.

3.2.1 Meerwaardecriterium

Met dit wijzigingsbesluit worden de gevallen beschreven waarin sprake is van 'specifieke aard, inrichting of kwaliteit' van het onderwijs gelet waarop het voeren van een andere taal dan het Nederlands, meer dan het voeren van het Nederlands, in het belang is van de student met het oog op de kennis, het inzicht of de vaardigheden die hij bij afronding van de opleiding moet hebben verworven. Hiertoe zijn vijf elementen vastgesteld die allen betrekking hebben op hetzij de aard, hetzij de inrichting, hetzij de kwaliteit van het onderwijs, of een combinatie van aard, inrichting, en kwaliteit.⁸ Bij een combinatie van ten minste twee van deze vijf elementen is sprake van een geval als bedoeld in artikel 7.2, vijfde lid WHW (nieuw artikel 3.14 Uitvoeringsbesluit WHW 2008). Het is aan het instellingsbestuur om tot een afgewogen en onderbouwde keuze te komen voor een andere onderwijstaal dan het Nederlands.

Voor alle elementen geldt dat deze de meerwaarde van een andere taal dan het Nederlands, mits goed gemotiveerd, voor een student kunnen aantonen. Bij de elementen is telkens van belang dat de andere taal in het belang van de student moet zijn gelet op de kennis, het inzicht en de vaardigheden die de student bij afronding van de opleiding moet hebben verworven (de eindtermen). Bij het bepalen van de relevante elementen is getracht een balans te creëren, waarbij de waardevolle aspecten van internationalisering behouden blijven, met oog voor de kwaliteit en toegankelijkheid van het hoger onderwijs. Met dit meerwaardecriterium wordt er voor gezorgd dat een instelling stilstaat bij de keuze voor een andere taal, de keuze voor een andere taal weloverwogen en gemotiveerd maakt, en enkel overgaat op anderstalig onderwijs, in

⁷ In de toelichting op de zesde nota van wijziging van de oorspronkelijke WHW wordt een expliciet verband gelegd tussen de bevordering van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands (art. 1.3) enerzijds en het Nederlands als voertaal (art. 7.2) anderzijds (*Kamerstukken II* 1991/92, 21 073, nr. 26, p. 2).

⁸ Indien in een opsomming van gevallen 'of' wordt gebruikt, is daaronder mede begrepen de situatie dat meer dan een van de genoemde gevallen zich tegelijk voordoen. Zie ook artikel 3.60 van de Aanwijzingen voor de Regelgeving.

geval van een anderstalige opleiding of een anderstalig traject na toestemming van de NVAO – wanneer dit in het belang is van de student.

Hieronder volgt een toelichting per element. Indien een instelling voldoende kan onderbouwen dat **minimaal twee elementen** van toepassing zijn, is voldaan aan het meerwaardecriterium, bedoeld in artikel 7.2, tweede lid, onderdeel c van de WHW.

a) het onderwijs is in het bijzonder internationaal georiënteerd;

Het onderwijs is in het bijzonder internationaal georiënteerd indien het onderwijs overduidelijk een internationaal karakter heeft. Een inhoudelijke internationale oriëntatie is in dit geval integraal onderdeel van het onderwijs. Bij de beoordeling hiervan kunnen onder andere de volgende aspecten worden betrokken: vormgeving van de colleges, de onderwijs- en onderzoeksopdrachten, de literatuur, casussen, werkveldbezoeken en studiereizen.

b) de arbeidsmarkt waartoe de opleiding de studenten opleidt is internationaal georiënteerd;

De opleiding leidt op tot een internationale arbeidsmarkt indien zij zodanig is ingericht, dat – gelet op de eindtermen van de opleiding⁹ - logischerwijs verwacht mag worden dat studenten na het afronden van de opleiding grotendeels zullen uitstromen naar een internationale arbeidsmarkt. De internationale arbeidsmarkt wordt gevormd door bedrijven of instanties die internationaal georiënteerd zijn, en waar het bezigen van een andere taal dan het Nederlands gebruikelijk is. Pas dan is er voldoende reden om in het onderwijs daarbij aan te sluiten. In geval van een wetenschappelijk opleiding wordt bij de invulling betekenis toegekend aan het feit dat het wetenschappelijk onderwijs een voorbereiding is op de zelfstandige beoefening van de wetenschap of het beroepsmatig toepassen van wetenschappelijke kennis.¹⁰

c) het onderwijs is zodanig ingericht dat een interculturele uitwisseling tussen studenten noodzakelijk is om de met het onderwijs beoogde kennis, inzicht en vaardigheden te kunnen verwerven;

In de eindtermen van het onderwijs is verdisconteerd dat interculturele uitwisseling en het opdoen van interculturele kennis, inzichten en vaardigheden een wezenlijk onderdeel is van de opleiding. De herkomst van studenten is hierbij niet de aanleiding om het onderwijs in een andere taal te mogen verzorgen,¹¹ maar de uitwisseling van interculturele aspecten die nodig is om de eindtermen van het onderwijs te realiseren. Het gaat hier om de inrichting van het onderwijs die bijvoorbeeld bewerkstelligd zou kunnen worden door het concept van de multiculturele *international classroom*. De interculturele uitwisseling zou gebaat kunnen zijn bij het bezigen van een taal die door de deelnemers aan deze uitwisseling in voldoende mate wordt beheerst zodat een kwalitatief goede uitwisseling kan plaatsvinden, hetgeen van meerwaarde is voor de student.

⁹ In het kader van anderstalig onderwijs wordt onder opleiding mede verstaan een anderstalig traject, zie artikel 5.1, tweede lid, onderdeel b WHW.

¹⁰ Artikel 1.1, onderdeel c WHW.

¹¹ Dit aspect is met de wet taal en toegankelijkheid uitdrukkelijk verwijderd uit artikel 7.2, tweede lid onder c, omdat de herkomst van studenten geen zelfstandige reden mag zijn om over te schakelen op een andere onderwijstaal dan het Nederlands.

d) het onderwijs verzorgd wordt in nauwe samenwerking met bedrijven, instanties of onderwijsinstellingen die internationaal georiënteerd en overwegend anderstalig zijn.

Indien nauwe samenwerking met bedrijven, instanties of onderwijsinstellingen die internationaal georiënteerd en overwegend anderstalig zijn, bijdraagt aan het behalen van de eindtermen, kan het van meerwaarde zijn het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands te verzorgen. Bij samenwerking kan bijvoorbeeld gedacht worden aan onderwijs- en/of onderzoeksprojecten, waarbij de betreffende samenwerkingspartner betrokken is middels de inbreng van expertise en opdrachten, of als onderzoekspartner. Hierbij kan eveneens worden gedacht aan onderwijs dat gezamenlijk met een anderstalige buitenlandse onderwijsinstelling wordt verzorgd.

e) de docenten die de benodigde expertise bezitten om het onderwijs te kunnen verzorgen zijn voornamelijk anderstalig.

Het kan voorkomen dat er opleidingen zijn waar onvoldoende Nederlandstalige docenten beschikbaar zijn om onderwijs van voldoende niveau te kunnen verzorgen en dat de onderwijskwaliteit van de opleiding gebaat is bij het aantrekken van anderstalige docenten. In dergelijke gevallen kan het van meerwaarde zijn voor de studenten om het onderwijs te verzorgen in een andere taal dan het Nederlands. Indien voor een onderdeel van de opleiding anderstalige docenten nodig zijn, wil dit nog niet zeggen dat de gehele opleiding in een andere taal verzorgd mag worden op basis van dit element, dit dient per onderwijsonderdeel/eenheid te worden gezien.

Bij ministeriële regeling zullen – ten behoeve van de situatie waarin instemming bij de NVAO dient te worden gevraagd – nadere regels worden gesteld over de aanvraagprocedure en de in te dienen aanvraagbescheiden waarmee onderbouw dient te worden dat aan het meerwaardecriterium is voldaan.¹²

3.2.2 Uitzondering toets anderstalig onderwijs

Wanneer een onderwijsinstelling op grond van het meerwaardecriterium een opleiding voor ten minste twee derde in een andere taal dan het Nederlands wil verzorgen of als sprake is van een anderstalig traject, dan dient de onderwijsinstelling vooraf instemming te vragen aan de NVAO (de 'toets anderstalig onderwijs').¹³ Er kunnen echter specifieke situaties zijn waarbij de meerwaarde van de anderstaligheid van een opleiding ten opzichte van de Nederlandse taal zodanig evident is, dat een toets anderstalig onderwijs geen doel meer dient. Ook kan het voorkomen dat specifieke situaties ertoe nopen dat opleidingen of groepen van opleidingen uitgezonderd worden van de toets anderstalig onderwijs. Om die redenen heeft Onze Minister de bevoegdheid om in bepaalde gevallen opleidingen of groepen van opleidingen aan te wijzen die uitgezonderd worden van de toets anderstalig onderwijs. Met onderhavig wijzigingsbesluit wordt geregeld in welke gevallen opleidingen of groepen van opleidingen kunnen worden aangewezen waarvoor geen instemming (op grond van artikel 5.6a, zevende lid, van de WHW) van de NVAO is vereist. Het gaat hierbij om de volgende gevallen:

- Specifieke regionale of economische omstandigheden

In bepaalde gevallen kan het wenselijk zijn dat opleidingen of groepen opleidingen in verband met specifieke regionale of economische omstandigheden uitgezonderd worden van de toets anderstalig onderwijs. Daarbij kan gedacht worden aan de situatie waarin

¹² Gelet op artikel 5.6a, zevende lid, van de WHW.

¹³ Artikel 5.6a WHW.

de regels van artikel 7.2 en de daarbij behorende toets anderstalig onderwijs voor anderstalige opleidingen en trajecten, ongewenste effecten hebben voor bepaalde regio's waar gezien de demografische ontwikkeling of specifieke samenstelling van de regionale arbeidsmarkt een relatief grote instroom van buitenlandse studenten is gewenst. Ook kunnen opleidingen of groepen van opleidingen worden aangewezen, indien sprake is van een tekort aan personeel binnen een bepaalde sector op de arbeidsmarkt. In deze bijzondere situaties kunnen de regionale en economische belangen van zodanige aard zijn dat deze zwaarder wegen dan de belangen die met de toets anderstalig onderwijs worden beschermd. Derhalve is in onderhavig wijzigingsbesluit geregeld dat Onze Minister in deze gevallen een opleiding of een groep van opleidingen kan aanwijzen waarvoor de instemming van de NVAO niet is vereist. Deze situatie is in artikel 7.2 van de WHW reeds opgenomen als reden voor het aanwijzen van opleidingen en groepen van opleidingen opdat deze niet aan de regels gesteld in dat betreffende artikel te hoeven voldoen.

- Gezamenlijk onderwijs

Op grond van artikel 7.3c is het mogelijk om gezamenlijk onderwijs te verzorgen. Een hogeronderwijsinstelling kan gezamenlijk met een of meer Nederlandse of buitenlandse instellingen voor hoger onderwijs een opleiding of afstudeerrichting verzorgen. Op grond van het derde lid van artikel 7.3c van de WHW kan aan een gezamenlijke opleiding of een gezamenlijke afstudeerrichting die mede door een buitenlandse instelling voor hoger onderwijs wordt verzorgd, een gezamenlijke graad (*joint degree*) worden verbonden, of twee of meer afzonderlijke graden, afhankelijk van het aantal daarbij betrokken ho-instellingen (*double degree/multiple degree*). Het instellingsbestuur moet dan met betrekking tot dit onderwijs een overeenkomst afsluiten met de betreffende buitenlandse hogeronderwijsinstelling(en). Het is evident dat in geval van onderwijs dat met een buitenlandse (anderstalige) hogeronderwijsinstelling wordt verzorgd waaraan een *joint degree* of een *double/multiple degree* is verbonden, een andere taal wordt gebezigd, omdat van de buitenlandse instelling niet kan worden verwacht dat het onderwijs in de Nederlandse taal wordt verzorgd, en tevens geldt dat ook niet-Nederlandstalige studenten aan het onderwijs deelnemen. Dit geldt in het bijzonder ook voor opleidingen die worden beoordeeld volgens de European Approach for Quality Assurance.

4. Gevolgen (m.u.v. financiële gevolgen)

4.1 Uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands

De voorschriften in dit wijzigingsbesluit zijn gericht op het onderwijs voor Nederlandstalige studenten, in het bijzonder de Nederlandstalige studenten die bij een anderstalige opleiding zijn ingeschreven. Verwacht wordt dat er in voorkomende gevallen meer nadruk en aandacht voor de ontwikkeling van hun uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands zal zijn. Vanwege de genoemde inspanningsplicht die een onderwijsinstelling heeft, mogen deze studenten erop rekenen dat de instelling hen voldoende ondersteuning aanbiedt, bijvoorbeeld in de vorm van Nederlandstalige schrijf- of presentatiecursussen, taaltoetsen, talentcentra, of individuele begeleiding.

De bekostigde instellingen dienen zich ervan te vergewissen dat zij voldoen aan de plicht tot bevordering van de uitdrukkingsvaardigheid van de Nederlandse studenten. Zij leggen hierover verantwoording af tijdens de accreditatieprocedure en treffen zo nodig, als voorwaarde voor behoud van accreditatie van de opleiding, aanvullende maatregelen om aan hun wettelijke plicht te voldoen. In het uiterste geval kan het verzaken van de plicht leiden tot intrekking van de opleidingsaccreditatie.

4.2 Taal waarin het onderwijs wordt verzorgd

De voorschriften in dit wijzigingsbesluit zijn gericht op de onderwijstaal van hoger onderwijsinstellingen in Nederland. Met dit wijzigingsbesluit zijn elementen vastgesteld welke in samenhang kunnen leiden tot de conclusie dat voldaan is aan het 'meerwaardecriterium'. Beoogd effect van deze formulering is dat instellingen handvatten worden geboden om te kunnen voldoen aan het 'meerwaardecriterium'. Bovendien wordt door een samenstel van elementen beoogd dat een taalkeuze op basis van een integrale afweging tot stand komt.

4.3 Doenvermogen

De doelgroep van onderhavig wijzigingsbesluit zijn de bekostigde onderwijsinstellingen als het gaat om het bevorderen van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands, en de bekostigde en niet-bekostigde onderwijsinstellingen als het gaat om de invulling van het meerwaardecriterium en de toets anderstalig onderwijs. Voor studenten en aspirant-studenten hebben de keuzes die door onderwijsinstellingen worden gemaakt evenwel indirect gevolgen. Ten aanzien van het doenvermogen van de studenten geldt dat het van belang is dat zij tijdig en duidelijk worden geïnformeerd over de opleidingen waarin zij geïnteresseerd zijn, zodat zij een passende keuze kunnen maken over welke opleiding zij zouden willen volgen.¹⁴

4.4 Regeldruk

In het kader van dit wijzigingsbesluit is de regeldruk berekend enerzijds voor bekostigde instellingen voor hoger onderwijs met betrekking tot uitdrukkingsvaardigheid Nederlands en anderzijds voor alle instellingen voor hoger onderwijs met betrekking tot de toets anderstalig onderwijs.

4.4.1 Uitdrukkingsvaardigheid Nederlands

Voor de bekostigde instellingen voor hoger onderwijs gold al de plicht tot bevordering van de uitdrukkingsvaardigheid van de Nederlandstalige studenten. Nieuw is dat zij hierover expliciet verantwoording afleggen tijdens de accreditatieprocedure. Omdat het toezicht op de naleving wordt geregeld bij de accreditatie, welke een cyclus van zes jaar kent, zijn de administratieve lasten structureel van aard. Een visitatiepanel vormt zich een oordeel over de bevordering van de uitdrukkingsvaardigheid op basis van een zelfreflectie opgesteld door de opleiding, en een locatiebezoek bij de opleiding. Jaarlijks worden door de NVAO naar schatting gemiddeld 352 accreditatiebesluiten genomen over opleidingen van bekostigde instellingen. Met circa 5 uur per opleiding per jaar, en een standaardtarief van €50 per uur resulteert dit in een lastenverzwaring voor de instellingen van circa €100.000 jaarlijks.

Tegenover voornoemde verhoging van de regeldruk staat een verlaging van de regeldruk, die het gevolg is van het feit dat met de Wet taal en toegankelijkheid de verplichting de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands te bevorderen, is beperkt tot bekostigde instellingen.

4.4.2 De taal waarin het onderwijs wordt verzorgd

De taal waarin het onderwijs aan een opleiding wordt verzorgd wordt op dit moment nog niet centraal geregistreerd. Dat geldt voor zowel volledig als deels in een andere taal verzorgde opleidingen. Met het wetsvoorstel taal en toegankelijkheid wordt voorgesteld om – wanneer instemming is verkregen van de NVAO – te registreren wanneer een opleiding volledig anderstalig onderwijs aanbiedt.

¹⁴ Hiervoor zij tevens verwezen naar de memorie van toelichting bij de Wet taal en toegankelijkheid; *Kamerstukken II* 2018/19, 35 282, nr. 3, pp. 40-41.

Wel inventariseert de VSNU sinds studiejaar 2016/2017 de taal van opleidingen. Op grond van de door de VSNU gehanteerde definities is het aandeel opleidingen per onderwijstaal in 2019 als volgt:

- 29% van de wo-bacheloropleidingen wordt in het Engels verzorgd;
- 15% van de wo-bacheloropleidingen wordt zowel in het Engels als het Nederlands verzorgd;
- 56% van de wo-bacheloropleidingen wordt in het Nederlands verzorgd;
- 76% van de wo-masteropleidingen wordt in het Engels verzorgd;
- 10% van de wo-masteropleidingen wordt zowel in het Engels als het Nederlands verzorgd, en
- 14% van de wo-masteropleidingen wordt in het Nederlands verzorgd.

De Vereniging Hogescholen en de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding (hierna: NRTO) houden deze gegevens niet structureel bij. Op grond van cijfers van de Vereniging Hogescholen uit 2018¹⁵ is wel bekend dat bij hogescholen 82% van de opleidingen geheel in het Nederlands wordt aangeboden, 11% van de opleidingen zowel een Nederlandstalige als een Engelstalige variant aanbiedt, en circa 7% geheel in het Engels wordt aangeboden.

De anderstalige opleidingen, mits ze geen uitzondering zijn, zullen de toets anderstalig onderwijs doorlopen. Daarnaast zullen nieuwe opleidingen die anderstalig onderwijs willen verzorgen of opleidingen die van Nederlandstalig onderwijs over willen gaan op anderstalig onderwijs, de toets anderstalig onderwijs moeten doorlopen. De toets is onderdeel van de accreditatie en instellingen worden verzocht een onderbouwing aan te leveren voor het 'meerwaardecriterium'. Daarnaast zal er tijdens de accreditatie aandacht zijn voor dit onderwerp. Het betreft hier eenmalige kosten. Indien voldaan is aan het 'meerwaardecriterium' zal dit niet nogmaals getoetst worden, tenzij hier aanleiding voor is. De te verrichten handelingen in het kader van de toets anderstalig onderwijs zijn complex van aard; het betreft een nog niet bestaande toets en tevens is de voorbereiding van een instelling op de toets anderstalig onderwijs vrij omvangrijk van aard. Naar schatting kost het een instelling ongeveer 9 uren om de toets anderstalig onderwijs voor te bereiden en per opleiding te doorlopen. De inschatting van 9 uren is gebaseerd op het feit dat reeds in het instellingsplan, bedoeld in artikel 2.2 van de wet, de beleidsafweging omtrent taalkeuze van een opleiding in algemene zin zijn gemaakt. Bovendien wordt meegewogen dat mogelijk door de samenvaal met de accreditatiebeoordeling en mogelijk gelijksoortig aanvragen per instelling synergievoordelen ontstaan. De inschatting is dan dat de toets anderstalig onderwijs nog circa 9 uren per opleiding kost. Met een standaardtarief van €50 per uur resulteert dit in een eenmalige lastenverzwaring voor de bekostigde instellingen gezamenlijk van naar schatting €350.000. Naar schatting komen de kosten om de toets anderstalig onderwijs te doorlopen voor niet-bekostigde instellingen voor hoger onderwijs gezamenlijk uit op totaal €10.000.

5. Uitvoering, toezicht en handhaving

5.1 Uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands

Met de opleidingsaccreditatie ziet de NVAO erop toe dat de instelling de voorschriften in het nieuwe artikel 3.12 van het Uitvoeringsbesluit WHW naleeft. De voorschriften in het accreditatiekader die te herleiden zijn tot deze bepaling zijn echter niet van toepassing op het verzorgen van onderwijs voor anderstalige studenten. Evenwel geldt voor bekostigde instellingen de algemene opdracht om zich te richten op de bevordering van uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands van haar studenten, zowel Nederlandstalige

¹⁵ Internationaliseringsagenda Hoger Onderwijs (VSNU en Vereniging Hogescholen), 14 mei 2018.

als anderstalige studenten. In het kader van de accreditatie toetst de NVAO dus ook de wijze waarop en de mate waarin instellingen de uitdrukkingsvaardigheid van anderstalige studenten bevorderen.

Een commissie van onafhankelijke deskundigen (ook wel een visitatiepanel genoemd) beoordeelt in het kader van de accreditatieprocedure (voor nieuwe of bestaande opleidingen) of de instelling aan de inspanningsplicht uit artikel 1.3, vijfde lid, zoals deze is uitgewerkt in het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 en het accreditatiekader, voldoet. Het ligt in de aard van de regels in het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 dat de instelling zich daarbij kan beroepen op voorzieningen die formeel geen onderdeel uitmaken van het curriculum van de betreffende opleiding. De NVAO oordeelt hier vervolgens over, op grond van artikel 5.7, eerste lid, onderdeel g en artikel 5.12, onderdeel h, van de WHW, en weegt dit mee in haar algehele oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten behoeve van een besluit ter verkrijging respectievelijk behoud van accreditatie.

De NVAO wordt gevraagd om naast het gewijzigde accreditatiekader een handreiking voor zowel de instellingen als de commissies op te stellen. Bij eventuele tekortkomingen ten aanzien van de plicht tot het bevorderen van de uitdrukkingsvaardigheid kan de NVAO de accreditatie weigeren, intrekken of onder voorwaarden verlenen.

De hiervoor toegelichte beoordeling door de NVAO bestaat naast de toezichtrol van de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) als het gaat om de naleving van artikel 7.2, derde lid, aanhef en onder c, van de WHW, waarin de verplichting is opgenomen voor bekostigde instellingen om in hun instellingsplan beleid op te nemen waarmee wordt ingegaan op de mate waarin en de wijze waarop zij uitvoering geven aan artikel 1.3, vijfde lid, van de WHW.

5.2 Taal waarin het onderwijs wordt verzorgd

Het 'meerwaardecriterium' zoals nader uitgewerkt in onderhavig wijzigingsbesluit heeft invloed op enerzijds de toets anderstalig onderwijs bedoeld in artikel 5.6a van de WHW en anderzijds op de keuze voor een andere onderwijstaal bedoeld in artikel 7.2 van de WHW. De NVAO toetst vooraf of de keuze voor een andere taal voldoet aan het meerwaardecriterium. De inspectie houdt toezicht op de naleving van de bij of krachtens de WHW gegeven voorschriften met betrekking tot de onderwijstaal. De uitwerking van het meerwaardecriterium geeft de NVAO en de inspectie beter inzicht in de gemaakte taalkeuzes en de onderbouwing daarvan. Daarmee wordt het taalbeleid beter handhaafbaar. Voor een nadere toelichting op de wijze waarop de rollen van de inspectie en de NVAO worden ingevuld, zij verwezen naar de memorie van toelichting bij de Wet taal en toegankelijkheid.¹⁶

Daarnaast is Onze Minister degene die op grond van dit wijzigingsbesluit opleidingen kan uitzonderen van de toets anderstalig onderwijs

Het concept-wijzigingsbesluit is voor uitvoeringstoets voorgelegd bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (hierna: DUO), de inspectie, en de NVAO. **PM**

6. Financiële gevolgen

Onderhavig wijzigingsbesluit regelt nader de invulling van een taak van de NVAO, hiermee zijn incidentele en structurele kosten gemoeid. **PM**

7. Evaluatie

¹⁶ Kamerstukken II 2018/19, 35 282, nr. 3, p. 71-72

Zoals aangegeven in de memorie van toelichting bij de Wet taal en toegankelijkheid wordt beoogd een evaluatie van de verplichting de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands te bevorderen (artikel 1.3, vijfde lid, van de WHW), zoals deze met onderhavig besluit wordt geconcretiseerd, en de voorschriften met betrekking tot de onderwijstaal (artikel 7.2 WHW) simultaan te laten plaatsvinden vanwege de samenhang tussen beide onderwerpen. Het voornemen is deze evaluatie vijf jaren na inwerkingtreding van onderhavig wijzigingsbesluit te laten plaatsvinden.

Gelet op de wet vindt de toets anderstalig onderwijs voor bestaande anderstalige opleidingen plaats bij de eerstvolgende accreditatiebeoordeling, tenzij die accreditatie voor hen binnen een jaar plaatsvindt nadat dit onderdeel van de wet taal en toegankelijkheid in werking is getreden. De toets anderstalig onderwijs kan dan te snel komen en om die reden is voor deze instellingen geregeld dat zij hun aanvraag voor instemming bij de daaropvolgende accreditatie indienen. Vanwege deze overgangsregeling, zal de NVAO tevens worden gevraagd een tussentijdse rapportage op te leveren om reeds eerder dan bij de evaluatie een feitelijk beeld te hebben van de uitwerking van het 'meerwaardecriterium' in de praktijk.

8. Advies en (internet)consultatie

PM

9. Voorhang

PM

10. Inwerkingtreding

Onderhavig wijzigingsbesluit treedt op het zelfde moment in werking als de onderdelen in de wet taal en toegankelijkheid die zien op de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands, de taal waarin het onderwijs wordt verzorgd, en de toets anderstalig onderwijs. Inwerkingtreding van die onderdelen is beoogd per 1 september 2021.

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A (nieuw artikel 3.12 van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008)

In het eerste lid van het nieuwe artikel 3.12 van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 wordt de verplichting voor bekostigde instellingen voor hoger onderwijs uitgewerkt met betrekking tot de wijze waarop ze de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands van Nederlandstalige studenten dienen te bevorderen. In het tweede lid worden de wijzen genoemd waarop bekostigde instellingen uitvoering kunnen geven aan deze verplichting. Het betreft geen limitatieve opsomming. Instellingen hebben derhalve de mogelijkheid om op een andere wijze aan de verplichtingen uit het eerste lid te voldoen.

Artikel I, onderdeel B

Artikel 5.2 van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 regelt dat eerdere inschrijvingen bij het vaststellen van de Rijksbijdrage buiten beschouwing worden gelaten in het geval van een tweede opleiding op het gebied van onderwijs of gezondheidszorg. In dit artikel wordt verwezen naar artikel 4.8 van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008. Abusievelijk ontbreekt in artikel 5.2, derde, vierde en vijfde lid een verwijzing naar artikel 4.8a van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008, dat de bekostigde inschrijvingen aan de Open Universiteit betreft. Met artikel I, onderdeel B, wordt deze omissie hersteld.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Ingrid van Engelshoven